

DIŞ TİCARETTE TİCARİ BİLGİNİN ÖNEMİ VE İHRACATI GELİŞTİRME ETÜD MERKEZİ (İGEME) KÜTÜPHANESİ

Tayfun GÜLLE*

Ekonomi ve ticaret terimleri günümüzde en yetkili çevrelerin yanı sıra sokaktaki insanın da gündemine yerleşmiştir. Yirminci yüzyılın bitimine az bir süre kala, toplumların yaşam düzeylerini belirleyen temel unsur olan ekonomi ve uygulamaları, özellikle gelişmekte olan ülkelerde kamuoyu tercihlerini de etkileyerek yönetim değişikliklerine yol açmaktadır. Toplumsal yaşamda bu denli öneme sahip olan ekonomi alanında, ulusal hedeflere ulaşmanın bilgi kullanımından geçtiği kabul edilmektedir.

Gelişmekte olan ülkeler değişen oranlarda da olsa, kalkınma politikalarını önemli ölçüde ticareti geliştirme politikalarına yöneltmişlerdir. Günümüzde uluslararası ticaret, hızlı karar alma ve uygulamayı gerektirmektedir. Hızlı karar almada en önemli unsur, doğru bilgiye en kısa sürede erişimdir. Bu noktada, "ticari bilgi" nin ticaretin geliştirilmesinde temel adım olduğu görülmektedir. Doğru ve zamanında edinilen bilgi ile ihracat ve ithalatta doğru ve yerinde kararlar verilebilmekte ve bu doğrultuda, ticari bilgi sayesinde ticaretle ilgili kurum ve kuruluşlar, dünya ticaret hareketleri hakkında güncel bilgilere ulaşabilmektedir. Dünya ticaret hareketlerine yön veren ve rekabet koşulları içinde işlevi daha da artan ticari bilginin, iktisadi karar alma sürecinin en önemli unsuru olduğu söylenebilir.

Ticari bilgi hizmetlerini, hemen her ülkede oluşturular dış ticareti geliştirme veya ihracatı geliştirme kuruluşları vermektedir. Ülkemizde de bu hizmeti sunmakla yükümlü kamu kuruluşu İGEME'dir. Açık adıyla İhracatı Geliştirme Etüd

* Dr., İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi Kütüphane Müdürü

Merkezi, özel hukuk hükümlerine bağlı ve tüzel kişiliğe sahip bir kamu kuruluşu olarak, 27 Ekim 1960 tarih ve 118 sayılı yasa ile 2 Kasım 1960'ta kurulmuştur. Türkiye ihracatının geliştirilmesi ve sağlıklı bir yapıya kavuşturulması temel amacı ile kurulmuş ilk ve tek kamu kuruluşu olan İGEME; bu amaç doğrultusunda yeni pazarlar ve iş olanakları yaratmaya yönelik araştırma geliştirme çalışmaları yürüterek, ihracatçılarımızın dış pazarlardaki paylarını artırmalarına yardımcı olmak üzere, eğitim, yayın ve tanıtım etkinliklerinde bulunarak, yerli ve yabancı iş çevrelerine ticari bilgi sağlayarak, ihracatımızın ürün ve pazarlar yönünden çeşitlenmesine, nitel ve nicel olarak geliştirilmesine katkıda bulunmaktadır.

İhracatçıya ve ihraç potansiyeli olan kuruluşlara ihracat yapabilmeleri ve ihraç kapasitelerini artırabilmeleri için gerekli bilgileri sağlamak, bu alandaki beceri ve donanımlarını geliştirmelerine yardımcı olmak, dış ticaretle ilgili kamu kuruluşları arasında koordinasyonu sağlamak, Merkezimizin yurt içine yönelik çalışmalarını oluşturmaktadır.

Diğer taraftan, yurt dışındaki alıcılara Türk ihraç ürünleri ve firmalarının tanıtılması amacı ile yabancı dillerde yayınlar hazırlamak, uluslararası fuar ve sergilere ulusal katılımı düzenlemek, yerli ihracatçı ile yabancı ithalatçı arasında doğrudan temas olanakları yaratmak gibi etkinlikler, İGEME'nin yurt dışına yönelik çalışmalarıdır.

Merkezimiz, kurulduğu tarihten 1983 yılına kadar Ticaret Bakanlığı bünyesinde çalışmış, daha sonra aynı yıl Başbakanlığa bağlı olarak kurulan Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'na bağlanmıştır. Müsteşarlığın 1994 yılında ikiye ayrılmasıyla Dış Ticaret Müsteşarlığı'na bağlanan İGEME'nin kamu ve özel kesimden oluşan 19 kişilik yönetim kuruluna Dış Ticaret Müsteşarı başkanlık yapmaktadır. Dış Ticaret Müsteşar Yardımcısı'nın Genel Sekreterliğini yaptığı İGEME'de bir Genel Sekreter Yardımcısı bulunmaktadır. Yönetim birimleri Araştırma Geliştirme, Uygulama ve Koordinasyon, İdari Mali İşler ve Bilgi Sistemleri olmak üzere 3 başkanlığa bağlanmıştır. Başkanlıklar altında 7 daire başkanlığı ve şube müdürlükleri bulunmaktadır. İGEME Kütüphanesi de bu müdürlüklerden biridir.

Merkezimizde, temel işlev olan Araştırma Geliştirme (AR-GE) çalışmalarının yürütülebilmesi ve diğer görevlerin yerine getirilebilmesi için, ulusal ve uluslararası düzeyde, ihracat sürecinin çok özel konularına kadar inen ayrıntılı ve çeşitli bilgilere gereksinim duyulmaktadır. Bu gereksinim doğrultusunda İGEME bünyesinde 1973 yılında kurulan kütüphanemiz, önceleri Koordinasyon ve Eğitim Daire Başkanlığı'na, daha sonra 1995 yılında oluşturulan Ticari Bilgi Sistemleri Daire Başkanlığı'na bağlı olarak hizmet vermiştir. Söz konusu Daire'nin Haziran 1999'da Ankara Ticaret Noktası'na dönüştürülmesiyle İGEME Kütüphanesi bu birime bağlanmıştır.

I. İGEME KÜTÜPHANESİ

Bir kütüphanenin en klasik tanımını oluşturan okuyucu, personel, bütçe, bina ve koleksiyon çerçevesinde İGEME Kütüphanesi'ne ait temel bilgiler özetlendikten sonra ana konumuz olan kütüphane hizmetlerine geçilecektir.

-**Okuyucu:** Kütüphanenin okuyucusunu İGEME çalışanları ve dışarıdan gelenler oluşturmaktadır. Kurum içi okuyucular ağırlıklı olarak uzman, uzman yardımcısı ve raportörlerdir. Kurum dışı okuyucular ise; çeşitli kamu kuruluşları, iş çevreleri ve üniversitelerden gelmektedir.

-**Personel:** Kütüphanede, 1 kütüphaneci ve 3 memur ile 1 yardımcı eleman olmak üzere toplam 5 kişi çalışmaktadır.

-**Bütçe:** Her yıl İGEME'nin amaç ve hedefleri doğrultusunda saptanan öncelikler esas alınarak oluşturulan Yayın Seçim Kurulu'nda eski aboneler ve kütüphaneye yeni kazandırılacak yayınlar saptanmaktadır. Buna göre oluşturulan abone listesi, aracı firmalardan alınan fiyatlara göre ekonomik bir şekilde hazırlanmakta ve İGEME bütçesinden gereksinim doğrultusunda para ayrılmaktadır. Bu rakam 1999 yılı için 16 milyar TL'dir.

-**Bina:** Kütüphanemiz İGEME binasının giriş katında olup; 1 okuyucu salonu, 1 fotokopi odası ve 3 çalışma odasından oluşmaktadır. Eski yayınların biriktirildiği 2 depo ise, yine kütüphanenin içinde bulunmaktadır.

-Koleksiyon: Konumuzun özü gereği en fazla incelemek durumunda olduğumuz koleksiyon, ticari bilgiyi kapsayan materyallerden oluşmaktadır. Bunlar kendi içinde 2 ana gruba ayrılmaktadır.

a) Temel bilgi kaynakları: Merkezimizin görevlerini yerine getirmede gerek duyulan temel bilgilerin bulunduğu yayınlardır. Bunlar içinde ihracat-ithalat rehberleri, yıllıklar, almanaklar, sözlükler, ansiklopediler, ulusal ve uluslararası ticaret istatistikleri, gümrük tarife cetvelleri, gümrük mevzuatları gibi yayınlar ilk akla gelenlerdir.

b) Ticaret ve mal haberleri veren yayınlar: Belirli bir malın belirli bir pazara belirli bir sürede satılabilmesi için, pazarlardaki gelişmeleri güncel olarak veren süreli yayınlardır.

II. KÜTÜPHANE HİZMETLERİ

Kütüphanedeki bilgi kaynaklarının en kısa sürede düzenlenip okuyucuya iletilmesi için yapılan işlemlerdir ve 2 gruba ayrılmaktadır.

a) Teknik Hizmetler: Çoğu bilgi merkezinde olduğu gibi Sağlama ve Kataloglama-Sınıflandırma olarak gruplandırılmaktadır. Yayınlar, Kütüphaneye satın alma, değişim ve çok az da olsa bağış yoluyla sağlanmaktadır.

Kataloglama-Sınıflandırma: Ticaret Kütüphaneleri için oluşturulan sınıflandırma sistemleri içinde bir kaç seçenek bulunmaktadır. Bunlar arasında "Uluslararası Standart Ticaret Sınıflandırma Sistemi (SITC)", "Uluslararası Standart Sanayii Sınıflandırma Sistemi (ISIC)" ve "Armonize Sistem (HS)" en yaygın olanlarıdır. Kütüphanemizde Uluslararası Ticaret Merkezi (ITC) tarafından hazırlanan "Thesaurus" kullanılmaktadır. SITC, ISIC ve HS yalnız mal veya ürün gruplarını listeledikleri için tek başlarına kullanılamamaktadırlar. Bunlardan en uygunu olan SITC, ITC'nin Thesaurus Listesi ile birleştirilerek kullanılmaktadır. Sistem, konu, madde ve ülke olmak üzere toplam 3 gruptan oluşmaktadır.

Kütüphanemize sağlanan yayınlar, yayıncı kuruluş, yazar adı, eser adı, hazırlayan-editör-çeviren adları, konu başlığı, seri kaydı gibi özellikler dikkate alı-

arak kataloglanmaktadır. Kataloglamada "Anglo Amerikan Kataloglama Kuralları" nın 2. basımında belirlenen esaslar kullanılmaktadır.

Kütüphanemize sağlanan yayınlar, katalog ve sınıflandırma işlemleri yapıldıktan sonra bilgisayara kaydedilmekte ve okuyucunun hizmetine sunulmaktadır. Kütüphane işlemlerinin tümü bilgisayar ortamında yapılmakta olup; kitap ve süreli yayınlar dışında kartoteks, ödünç verme ve bütçe bilgileri de bilgisayara aktarılmıştır.

b) Okuyucu Hizmetleri: Kütüphanemizde uygulanmakta olan okuyucu hizmetleri, danışma (başvuru) hizmeti, kütüphanelerarası işbirliği ve ödünç verme hizmetleridir. Okuyucunun istediği bilgiyi okuyucuya sağlamak danışma hizmetinin özünü oluşturur. Bu bilgi herhangi bir ürünün ihracat-ithalat değeri olduğu gibi, ürünün üretim-tüketim istatistiği de olabilir. Yine, bir ürün veya ürün grubuyla ilgili yurt dışında bulunan ithalatçıların adresinin bulunması, yurtiçindeki üreticilerin adreslerine ulaşılması; değişik ürünlerle, belirli ülke veya bölgelerde yatırım yapacak kişi ve kuruluşlara bu ülkelerin gümrük ve temel ekonomik bilgilerinin verilmesi temel danışma hizmetleri arasında geçmektedir. Bu hizmet zaman zaman uzman desteği alınarak ta yapılmaktadır. Ayrıca daha geniş araştırma yapmak amacıyla (Türkiye ekonomisinde son beş yıllık eğilimler, dünya ticaret hareketleri vb.) kütüphanemize gelen okuyucular için bilgisayar ortamında bulunan kütüphane kataloğundan anahtar kelimeler yardımıyla tarama yapılmakta ve istenen yayınlar okuyucuya çıkarılmaktadır.

Özel kütüphaneler, konuları ile ilgili olsalar bile, bütün yayınları bünyelerinde toplayamazlar. Bu nedenle özellikle yakın çevremizde bulunan kütüphanelerle (TOBB, DPT, Eximbank, Hazine Müsteşarlığı, DİE, MPM, Merkez Bankası, Sermaye Piyasası Kurulu, TÜBİTAK, Türkiye Bankalar Birliği, Rekabet Kurulu ve üniversiteler) karşılıklı yayın ödünç alma veya fotokopi hizmeti verilmektedir. Bu çerçevede, gerek kurum içi gerek kurum dışı okuyucularımız araştırdıkları konularla ilgili olarak yeri geldikçe diğer kütüphanelere yönlendirilmektedir. Bu kuruluşlara zaman zaman çeşitli ticaret ve sanayi oda ve borsaları ile İMKB, TÜSİAD ve TÜRKTRADE (Türk Dış Ticaret Derneği) gibi kurumlar da katılmaktadır.

Kütüphanemizde bulunan yayınlar, temel başvuru yayınları dışında kurum içi kullanıcılar için ödünç verilmektedir. Ayrıca, kütüphaneye yeni gelen yayınların "içindekiler" sayfaları çoğaltılarak haftalık periyotlarla kurumda sirküler halinde dağıtılmaktadır. Yine bu yayınlardan seçtiklerimizin künye bilgileri, İGEME tarafından günlük olarak yayımlanan ve ağırlıklı olarak ithalat ve işbirliği talepleri ile çeşitli ticaret haberlerinin verildiği "Dış Ticaret Bülteni" nde haftada bir kez; özetli duyuruları ise ayda bir kez yayımlanan ve Dış Ticaret Bülteni'nin ekleri olan "ARGE/ İno" da ve üç aylık özetleri de "İGEME'den Bakış Dergisi" nde kurum dışı okuyucular için duyurulmaktadır.

III. KOLEKSİYONUN TİCARİ BİLGİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Daha önce 2 grup halinde incelediğimiz kütüphane koleksiyonunu ayrıntılı bir şekilde ve kütüphanede bulunan örnekleriyle incelemek yararlı olacaktır.

1- Temel Bilgi Kaynakları

a) İstatistikler

i. **Türkiye ile İlgili İstatistikler:** Ağırlıklı olarak Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından yayımlanmakta olan istatistiklerdir. Yine Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından yayımlanan dış ticaret istatistikleri en fazla kullanılan istatistiklerdir. Bunların önceki yıllara ait olanları basılı olarak bulunduğu gibi Türkiye'nin en son dış ticaret istatistikleri de Dış Ticaret Müsteşarlığı'ndan on-line (çevrim-içi) bağlantı ile alınabilmektedir. Bunların dışında Hazine Müsteşarlığı, Milli Prodüktivite Merkezi, Devlet Planlama Teşkilatı, Devlet Demiryolları, Devlet Su İşleri gibi resmi kuruluşların istatistiklerinin yanı sıra, İstanbul Ticaret Odası, İstanbul Sanayi Odası, Gübre Üreticileri, Otomotiv Sanayi ve Demir-Çelik Üreticileri Dernekleri gibi özel kuruluşların da istatistikleri kütüphanemizde bulunmaktadır.

ii. **Uluslararası Kuruluşların İstatistikleri:** Birleşmiş Milletler, FAO ve OECD gibi kuruluşlar başta olmak üzere değişik ülkelerin ihracatı geliştirme merkezleri tarafından kütüphanemize gönderilen istatistikler (Malta Trade Statistics) ve belirli ürünler (Cotton World Statistics, Oil World) hakkında bilgi veren istatistiklerdir.

b) Gümrük Tarife Cetvelleri ve Ticari Malların Açıklamalı Kod Listeleri:

Ülkelerin ulusal gümrük tarifelerini (dış ticaret rejimleri) gösteren listelerdir. Ülkelerin gümrük bilgileri için başvurulmuş en temel kaynak "Bulletin International des Douanes" dir. Kısaca Armonize Sistem olarak adlandırılan "Harmonized Commodity Description and Coding System Explanatory Notes" ise, ticari değeri olan her türlü malın uluslararası armonize kodunun öğrenilmesi için kullanılmaktadır.

c) Ticaret Rehberleri: Kütüphanemize ihracatçılardan gelen en yoğun talep ithalatçı adresleridir. Özellikle ihracata yeni başlayanların gereksinimleri doğrultusunda ithalatçı şirketlerin ismi, adresi, çalıştıkları banka vb. bilgiler için yoğun bir şekilde kullanılan ticaret rehberlerinde, belirli bir ülke hakkında bilgi verildiği gibi bir bölge veya bir ürün hakkında da adres bilgisi verilmektedir. Bunlara her ülke için ayrı ayrı yayımlanan "Kompass" ülke rehberleri ve her kıta için yayımlanan "Europages" ve "International Directory of Importers" örnek olarak verilebilir. Yine "Diesel and Gas Turbine Worldwide Catalog", "World Textile Communication Guide" ve "Fresh Produce Desk Book" isimli rehberler ürün rehberleri için örnek oluşturmaktadır. Bunların yanı sıra yurt içinde bulunan ticaret ve sanayi odalarının rehberleri bazı özel kuruluşların çıkardıkları ürün katalogları da (Türkiye Makina İmalatçıları Kataloğu, Türkiye Plastik Sektörü Kataloğu) kütüphanemizde bulunmaktadır. Düzenlenecek olan dünya ticaret fuarlarının ayrıntılı listesi için "M+A International Tradeshow Directory" kullanılmaktadır. Dünya ülkelerinin önemli dış ticaret kuruluşlarının (dış ticaretle ilgili bakanlıklar veya müsteşarlıklar, ihracatı-ithalatı geliştirme merkezleri, birlikler, vakıflar vb.) adreslerinin bulunduğu ve Uluslararası Ticaret Merkezi tarafından yılda bir kez yayımlanmakta olan "World Directory of Trade Promotion Organizations and Other Foreign Bodies" ise, bu alanda kullanılan en temel kaynak olup başvuru özelliğine sahiptir.

d) Temel Ülke Verileri: Herhangi bir ülke hakkında temel ekonomik bilgileri içeren raporlardır. "Economist Intelligence Unit" tarafından yayımlanan ülke raporları bu konuda en fazla kullanılan yayınlar olup, toplam 74 adet ülke raporuna Kütüphanemiz abonedir. OECD tarafından üye ülkelerle ilgili olarak ayrı ayrı çıkarılan "Economic Surveys" ise bu alanda ayrı bir örnek oluşturmaktadır. Bir-

leşmiş Milletler ve IMF gibi kuruluşlar tarafından yayımlanan genel raporlar (Economic and Social Survey of Asia and Pacific, Trade and Development Report, World Economic Outlook) belirli ülke grupları için kapsamlı araştırmalar olup, uzun aralıklarla yayımlanmaktadır. Amerikan Tarım Bakanlığı tarafından değişik aralıklarla yayımlanmakta olan "Foreign Agricultural Services", dünya tarımsal üretiminde ülkelerin paylarını veren temel kaynaklardandır. Yurt içinde ise Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu, Türk İşbirliği Kalkınma Ajansı ve çeşitli kuruluşların yayımladığı ülke raporları Kütüphanemizde bulunmaktadır.

e) Çeşitli Danışma Kaynakları: Yabancı dil sözlükleri, ticari ve sektörel terim sözlükleri, atlaslar, ansiklopediler bunlardan bazılarıdır. Bunların yanı sıra araştırmaların yürütülmesinde gerekli olan ve paketleme, ulaşım, fuarlar, pazarlama, ticari sözleşmeler vb. konularda yayımlanan teknik kitaplar kütüphaneye kazandırılmakta ve kataloglanıp sınıflanarak kullanıma sunulmaktadır. Bu kaynaklar ağırlıklı olarak İGEME'nin araştırma geliştirme etkinliklerine seminer, burs, ortak proje gibi değişik destekler veren Uluslararası Ticaret Merkezi (ITC), Hollanda'nın Gelişmekte Olan Ülkelerden İthalatı Geliştirme Merkezi (CBI), Japon Dış Ticareti Geliştirme Örgütü (JETRO), Kanada Ticareti Geliştirme Bürosu (TFOC) vb. kuruluşlardan ücretsiz olarak gönderilmektedir.

2. Ticaret ve Madde Konusunda Bilgi Veren Kaynaklar:

Belirli bir malı belirli bir pazara belirli bir sürede satmak zorunda olan ihracatçıya teknik hizmet vermek amacıyla kütüphaneye sağlanan yayınlardır. Bunlar genellikle uluslararası madde ve pazar haberleri veren süreli yayınlardır. Tarımsal ürünler ve demir dışı madenlerin fiyatları ve pazar gelişmeleri hakkında bilgi veren "The Public Ledger"; kimyasal ürünlerin dünya fiyat ve pazar gelişmeleri hakkında bilgi veren "Chemical Marketing Reporter"; taze meyve ve sebze hakkında aynı bilgileri veren "Fresh Produce Journal"; metaller hakkında yine aynı bilgileri veren "Metal Bulletin Weekly" bunlardan bazılarına örnektir. İngiltere'de haftalık olarak yayımlanan ve dünya gıda piyasası hakkında bilgi veren "Foodnews" isimli yayının internet versiyonuna kütüphanemizce 1998 yılında

abone olarak, söz konusu bilgilere yayımladığı hafta içinde erişim olanağı doğmuştur. Bunların dışında Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı tarafından aylık olarak yayımlanan "Monthly Commodity Price Bulletin" isimli yayın da ticari değeri bulunan bütün malların dünya fiyatlarını listelemektedir.

Bu alanda yerli yayınlar çok zengin olmasa da, değişik kuruluşlar tarafından yayımlanmakta olan süreli yayınların (Asomedy, Dünya Gazetesi, Ekonomik Forum) belirli bölümlerinde ağırlıklı olarak talepler bulunmaktadır. Yurt içi ve dışındaki ihale, proje ve yatırımlar hakkında "Detay" ve "Ulusal ve Uluslararası Yatırımlar" isimli dergiler başta olmak üzere çeşitli yayınlara başvurulmaktadır.

3. Elektronik Ortamda Bilgi Tarama Hizmetleri:

İGEME Kütüphanesinin koleksiyonunu, "ticari bilgi" açısından inceleyeceğimiz son grup, elektronik ortamda bilgi tarama hizmetleri olacaktır. İstatistiksel kaynaklar bölümünde sözünü ettiğimiz "Dış Ticaret Müsteşarlığı Dış Ticaret İstatistikleri" ile Merkezimizin on-line (çevrim-içi) bağlantısı bulunmaktadır. Bu çerçevede, Türkiye'nin ürün ve ülkeler bazında ayrıntılı dış ticaret istatistiklerine erişildiği gibi ihracatçı ve ithalatçı firma bilgilerine, serbest bölgelere, ülke ve sektör gruplarına göre dış ticaret bilgilerine erişilmektedir. Ticaret ve madde konusunda bilgi veren kaynaklar bölümünde sözünü ettiğimiz "Foodnews" veritabanı dışında "GreenBuss" veritabanına da kütüphanemiz abonedir. CBI tarafından oluşturulan bu veritabanı son yıllarda önemi artan çevre olgusu dikkate alınarak ticaret ve teknolojinin geliştirilmesi esasına göre hazırlanan bilgileri bünyesinde bulundurmaktadır. Yine, ithalatçı, ihracatçı, aracı, dağıtıcı vb. firmaların adreslerini bulmak için "Kompass International", ticaret fuarlarının adres, düzenleyen kuruluş, tarih vb. bilgilerini bulmak için "M+A International Tradeshow Directory" kütüphanemizin abone olduğu diğer elektronik veritabanlarıdır. Compact Disk kanalıyla bilgi tarama hizmetleri en fazla Uluslararası Ticaret Merkezi tarafından hazırlanan PC/ TAS (Trade Analysis System) kullanılarak verilmektedir. Dünya ticaret istatistiklerinin ülke ve mal gruplarının SITC sistemine göre verildiği bu kaynak Türkiye'de yalnız İGEME Kü-

tüphanesi'nde bulunmaktadır. Söz konusu CD dışında yurt içi ve dışında çeşitli kuruluşlar tarafından yayımlanan ve elimizde biriken CD'lerin hizmete sunumu ise önümüzdeki dönem için planlanmaktadır. İGEME tarafından yayımlanan ve İngilizce olarak hazırlanan Türk İhracat Rehberi (Turkish Export Directory) nin CD versiyonu ise, bilgi taramalarında yoğun bir şekilde kullanılmaktadır. İGEME kütüphanesinde bulunan rehber, süreli yayın, istatistik ve ülke raporlarının tam listesine aynı zamanda <http://www.igeme.org.tr> adresli web sayfamızdan da erişilebilmektedir. İGEME bilgisayar ağının kapasite genişletme çalışmaları tamamlandıktan sonra kütüphane kataloğunun tümü web sayfamızdan izlenebilecektir.

4. İGEME Yayınları:

İGEME Kütüphanesinin koleksiyonunu tamamlayan en temel kaynaklardan bir bölümünü de İGEME yayınları oluşturmaktadır. İGEME'nin kuruluşundan bu yana yayımlanan yaklaşık 900 adet ülke ve ürün profili, araştırma raporu, rehber, katalog, süreli yayın, bülten ve tanıtım broşürlerinin tümü kütüphanemizde bulunmakta olup, içerdikleri verilerin güncelliğine göre geriye dönük veya günlük araştırmalarda kullanıma sunulmaktadır.

Ticari bilgi açısından değerlendirmeye çalıştığımız kütüphanemiz yayınları içinde sayısal olarak en büyük grubu kitaplar oluşturmaktadır. Yaklaşık 4.500 teknik ve ticari bilgi veren kitap dışında, 410 adet yerli ve yabancı süreli yayın ve ülke raporu, 350 adet yerli ve yabancı rehber ve katalog, yaklaşık 100 adet yerli ve yabancı istatistik, 50 adet sözlük, 2 adet ansiklopedi ve 2 adet de atlas bulunmaktadır.

IV. SONUÇ

İGEME Kütüphanesinin vermekte olduğu ticari bilgi hizmetinin artarak devam etmesi en başta ülke ekonomisinin kalkınması girişimlerine katkı sağlayacaktır. Bu doğrultuda, kütüphanemizin hizmetlerinin geliştirilmesi henüz yeterince bilinmeyen ticari bilginin ilgili bütün çevrelerce bilinmesine ve dış ticaret işlem ve gi-

rişimlerinin geleneksel yöntemlerden uzaklaşmasına neden olacaktır. Sonuçta, ticari bilgi kullanılarak yapılacak dış ticaret işlemleri ve pazar araştırmalarının hedefine ulaşma olasılığı daha da artacaktır. Bu aşamada yapılması gereken, kütüphane olanaklarının daha etkili bir şekilde tanıtımı ve varolan bilgilere yurt düzeyinde düzenli erişimin sağlanması için çaba harcamaktır.

Ticari bilginin varlığı ve bu alanda hizmet veren enformasyon ve dokümantasyon merkezlerinin yeterince bilinmeyen işlevleri ise, kütüphaneciliğimiz açısından potansiyel araştırma konularındandır.

KAYNAKÇA:

- Akın, M. Ali. (1995). "Dış Ticarete Ticari Enformasyonun Gerekliliği I" **Düşünceler/ Türk Kütüphaneciler Derneği Ankara Şubesi Yayın Organı** Sayı: 20: 2-6,
- Anglo American Cataloguing Rules** (1984) 2nd ed. Chicago: American Library Association,
- Aydemir, Gülsema.(1991). "Dış Ticareti Geliştirmede Ticari Bilgi Sistemi ve Bilgi Ağı" Ankara: T.C. Başbakanlık Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi, (Yayımlanmamış Uzmanlık Tezi).
- Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname. **T.C. Resmî Gazete** No: 21949, 3 Haziran 1994 mükerrer, KHK No: 534 (Kabul Tarihi: 2/06/1994).
- Ekonomik Faaliyetlerin Uluslararası Standart Sanayii Sınıflamasına Dayalı İmalat Sanayii Madde Sınıflaması/ ISIC Rev.2'nin Rev.3'e Çevirimi.** (1994).Ankara: T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü,
- Gemici, Yusuf. (1996). "İGEME Kütüphanesi Dermesinin Kuruluş Amacı Bakımından İncelenmesi" Ankara: Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Kütüphanecilik Bölümü Dokümantasyon ve Enformasyon Anabilim Dalı, (Yayımlanmamış Lisans Tezi).
- Gürdal, Oya. (1996). "Tekstil Endüstrisinin Enformasyon Gereksinimleri" Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kütüphanecilik Anabilim Dalı, (Yayımlanmamış Doktora Tezi).

- Harmonized Commodity Description and Coding System Explanatory Notes.** (1994-). Brussels: World Customs Organization,
- Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı İşlevi, Görevleri ve Teşkilat Yapısı.** (1992). Ankara: HDTM Ekonomik Araştırmalar ve Değerlendirme Genel Müdürlüğü,
- İhracatı Geliştirme Açısından İGEME Kütüphanesi.** (1979). Hazırlayan: Sevim Tezcan. Ankara: İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi,
- İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi 35.Yıl.** (1996). Ankara: T.C. Başbakanlık İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi,
- "İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi Faaliyetlerinin Projelendirilmesi"** (1988).Hazırlayanlar: A. Acar ve diğerleri. Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi İşletmecilik ve Yönetim Sistemleri Araştırma Merkezi, (Yayımlanmamış Araştırma Raporu).
- "İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi Kurulması Hakkında Kanun" T.C. Resmi Gazete No:** 10644, 2 Kasım 1960, Kanun No: 118 (Kabul Tarihi: 27/10/1960).
- Thesaurus of International Trade Terms.** (1997). Revision 3. Geneva: International Trade Centre UNCTAD/ WTO,

METİNDE ADI GEÇEN KAYNAKLARIN LİSTESİ*

- ARGE/İnfo (DışTicaret Bülteni Ekleri).** Ankara: İGEME, 1997
- Asomedy.** Ankara: Ankara Sanayi Odası, 1994
- Bulletin International des Douanes/ The International Customs Journal.** Brussels: International Customs Tariffs Bureau, (değişik tarihler).

**Kütüphanemizde bulunan temel kaynaklardan okuyucu hizmetlerinde yoğun olarak kullanılanların bir bölümünün metinde adı geçtiği için tam künyelerinin verilmesi gereği duyulmuştur. Kütüphanemizin elektronik ortamda abone olduğu yayınların internet adresleri ayrıca verilmiş olup, süreli yayınların yanlarındaki tarih kütüphanede bulunan en eski sayılarını nitelemektedir.*

- Chemical Marketing Reporter.** Washington: Schnell Publishing, 1995
- Cotton World Statistics/ Bulletin of the International Cotton Advisory Committee.** Washington: International Cotton Advisory Committee, 1992
- Detay/ Haftalık Ekonomik Haber Dergisi.** Ankara: Detay Yayınları, 1995
- Dış Ekonomik İlişkiler Konseyi Ülke Raporları.** İstanbul: DEİK, 1994
- Dış Ticaret Bülteni.** Ankara: İGEME, 1992- Dış Ticaret Müstaşarlığı Elektronik Bilgi İşlem Merkezi Kayıtları. Ankara: DTM EBİM, 1999 (on-line bağlantı).
- Diesel and Gas Turbine Worldwide Catalog/ Product Directory and Buyers Guide.** Wisconsin, 1995.
- Dünya Gazetesi/ Ekonomi Politika.** İstanbul: Dünya Globus Basınevi, 1998
- Economic and Social Survey of Asia and the Pacific.** New York: United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific, 1993
- Economist Intelligence Unit Country Reports.** London: The Economist Intelligence Unit, 1998
- Ekonomik Forum.** Ankara: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, 1994
- Europages/ The European Business Directory.** Paris: Euredit, 16th ed, S.A., 1999
- FAO Fisheries, Forestry, Production, Trade Yearbooks.** Roma: Food and Agricultural Organizations of the United Nations, 1995
- Foodnews.** Kent: The Foodnews Company Ltd., 1998- <http://www.agra-food-news.com>
- Foreign Agricultural Services. USA:** United States Department of Agriculture, 1998
- Fresh Produce Desk Book.** London: Lockwood Press, 1999
- Fresh Produce Journal.** London: Lockwood Press, 1996
- GreenBuss.** Ijssel, The Netherlands: Centre for the Import from Developing Countries, 1998- <http://www.kommanet.nl>
- IMF World Economic Outlook.** Washington: International Monetary Fund, 1994
- International Directory of Importers.** Washington: Interdata, 1999.
- International Trade Statistics Yearbook.** Geneva: United Nations Department for Economic and Social Information and Policy Analysis Statistical Division, 1990
- İGEME'den Bakış.** Ankara: İGEME, 1997

- Kompass International.** West Sussex, England: Reed Information Services Ltd., 1998- <http://www.kompass.com>
- M+A International Tradeshow Directory.** Frankfurt: M+A Publishers for Fairs, Exhibitions and Conventions Ltd., 1999- <http://www.expobase.com> (basılı ve elektronik versiyon aboneliği).
- Malta Trade Statistics.** Malta Central Office of Statistics, 1996
- Metal Bulletin Weekly.** London: Metal Bulletin plc., 1995
- Monthly Commodity Price Bulletin.** Geneva: International Trade Center UNCTAD/WTO, 1994
- Monthly Statistics of Foreign Trade.** Paris: OECD, 1998
- OECD Economic Surveys.** Paris: OECD, 1997
- Oil World/ The Weekly Forecasting and Information Services for Oilseeds, Oils, Fats and Oilmeals.** Hamburg: ISTA Mielke GmbH, 1996
- PC/TAS- Trade Analysis System 1993-1997 CD.** Geneva: International Trade Center UNCTAD/WTO, 1998.
- The Public Ledger.** London: Agra Europe Ltd., 1995
- Trade and Development Report.** Geneva: United Nations UNCTAD/WTO, 1994
- Turkish Export Directory.** Ankara: İGEME, 1998. (basılı ve CD halinde)
- Türk İşbirliği ve Kalkınma Ajansı Ülke Mevzuat ve Raporları.** Ankara: TİKA, 1993
- Türkiye Makina İmalatçıları Kataloğu.** İstanbul: M. Kömürlüoğlu, 1997.
- Türkiye Plastik Sektörü Kataloğu.** İstanbul: Türk Plastik Sanayicileri Araştırma, Geliştirme ve Eğitim Vakfı, 1999.
- Ulusal ve Uluslararası Yatırımlar/ Haftalık Proje ve İhale Araştırma-İnceleme Dergisi.** Ankara: Yatırımlar Yayıncılık, 1995-
- World Directory of Trade Promotion Organizations and Other Foreign Trade Bodies.** Geneva: International Trade Center UNCTAD/WTO, 1999
- World Textile Communication Guide- Exporters/ Importers.** Ankara: Alto Co. Ltd., 1997/98.